

233. D. bar!

Vegyk. ill. ez ismertetésről
Tudományi P. S. nemzeti információt

BELÜGYMINISZTERIUM
II. Főcsoportfőnökség

6
Ismeretelre 1974. 6. 21.
főnök 17,
kósp. nős.
kósp. - kósp. nős.
Belügy. - Belügy.

Szám: 50-8/3/1974.

Idő: 615-38/71

442.

4

25

A BELÜGYMINISZTERIUM
II/II. CSOPORTFŐNÖKÉNEK
3. számu

U T A S I T Á S A

Budapest, 1974. április hó 30.

Tárgy: Az elmebetegek gyógyintézetbe szállításával össze-
függő rendőri feladatok.

A 15/1972. /VIII.5./ EÜM. számú rendelet 46.§ /4/ bekezdése, az 52. § /5/ bekezdése, illetőleg az elmebetegekkel kapcsolatos hatályban lévő jogszabályok és szabályzatok végrehajtásaként az Országos Mentőszolgálat főigazgatójával egyetértésben az érintett szervek vezetőit az alábbiakra

u t a s í t o m :

1. A rendőr köteles intézkedni, ha

a/ közterületen, vagy nyilvános helyen ön- vagy közveszélyes elmebeteget talál, vagy ilyen betegre felhívják figyelmét;

b/ a magánlakásban tartózkodó elmebeteg a lakók életét, testi épségét vagy vagyontárgyait veszélyezteti, és

a késedelem veszéllyel járna, a beteg közvetlen hozzátartozója - ennek hiányában - mások felkérésére.

Az intézkedést a 2.-4. pontban foglaltak szerint kell végrehajtani.

2. A rendőrnek:

- a/ mentőkocsit kell kihívni, ha önállóan vagy felhívás alapján intézkedik és megállapítja, hogy az elmebeteg saját vagy mások életét, testi épségét veszélyezteti, illetőleg önmagának vagy másnak jelentős anyagi vagy erkölcsi kárt okozhat;
- b/ a mentőszolgálat megérkezéséig a helyszint biztosítani kell, szükség esetén további rendőri segítséget kérhet;
- c/ dühöngő, illetőleg támadással közvetlenül fenyegető magatartást tanúsító elmebeteget a körülményektől függően igyekezni kell megnyugtatni, vele nyugodt, türelmes hangon beszélni. Ha a beteg nem nyugszik meg, lehetőség szerint orvost kell ellátására felkérni;
- d/ ha az előző alpontban említett intézkedése sem vezetne eredményre, az elmebeteget más személyek segítségével hívásával kell megfékezni.

3. Végző esetben kerülhet sor elmebeteggel szemben a rendőrség fegyverhasználati jogáról szóló 1963. évi 22. számú törvényerejű rendelet 5. § c., d. és e. alpontjában említett intézkedésekre, illetve a hivatkozott tvr. 3. § e-f. pontjában meghatározott fegyverhasználatra - amennyiben

annak feltételei fennállnak és megfékezésére semmilyen más lehetőség nincs.

4. A rendőrkapitányság vezetője vagy megbízottja köteles rendőri karhatalmat kivezényelni elmebeteg gyógyintézetbe szállításához, ha azt a mentőszolgálat szolgálatvezetője, orvosa vagy a mentőegység más vezetője írásban, szóban, küldönc útján stb. kéri.
5. Az elmebeteg elszállítása elsősorban az Országos Mentőszolgálat feladata. A karhatalom igénybevételére csak segítségként és akkor kerülhet sor, ha:
 - az elszállításnál az elmebeteg támadásától lehet tartani;
 - az elszállítást valaki akadályozza;
 - erőszakkal kell behatolni valamely helyiségbe, vagy lakásba.
6. Amennyiben a karhatalmat nem a helyszínről kérték és a mentőszolgálat ügyelete a bejelentés alapján kellően valószínűsítette, hogy, az elmebeteg tartózkodási helyére erőszakkal kell behatolni, a segítségül kivezényelt rendőrnek a mentőgépkocsival együtt kell a helyszíntre kivonulnia.

Egy rendőr kivezénylése esetén a helyszíntre viteléhez mentőgépkocsi is igénybevehető.

7. Ha a karhatalom kirendelését a mentők a helyszínről kérik, haladéktalanul intézkedni kell. Ilyenkor az igénybevétel szükségességét vitatni nem szabad.

8. A helyszíntre érkezés után a rendőr, vagy a kivezényelt karhatalom parancsnoka a mentőegység vezetőjétől tájékoztatót és tisztázza, hogy milyen célból kérték a segítséget. Ezután a mentőegység vezetőjét fel kell kérni a "Karhatalom igénylő lap" elnevezésű nyomtatvány kitöltésére, illetve átadására. Ha a késedelem veszéllyel járna, meg kell elégedni a mentőegység vezetőjének szóbeli nyilatkozatával és a nyomtatvány átadását az intézkedés befejezése után, de az elmebeteg elszállítása előtt kell kérni. A kitöltött nyomtatványt az intézkedésről készített rendőri jelentéshez kell csatolni.
9. Karhatalom kivezénylése esetén a rendőr a mentőszolgálatral együttműködve köteles az elmebeteget megfékezni és elszállítását biztosítani.
10. Amennyiben az ellenállást tanúsító ön- és közveszélyes elmebeteg elszállítása lakásából vagy egyéb helyiségből történik, a behatolás előtt tájékozódni kell a lakás vagy a helyiség berendezéséről, a behatolás lehetőségéről, valamint a bent tartózkodó személyekről.
11. Fel kell kutatni lehetőség szerint olyan személyt, aki az elmebeteggel szorosabb kapcsolatban áll és az reá hallgat. Ha ilyen személy van jelen, vele kell elsősorban felszólíttatni az elmebeteget, hogy az ellenállást tanúsító magatartását hagyja abba.
12. A feladatokat az intézkedő rendőrök és a mentőegység tagjai egymás között osszák meg, s állapodjanak meg a beteg megfékezésének módszerében.
13. Ha az elmebeteg vagy a vele együttlakó hozzátartozója a lakásba /: helyiségbe :/ bezárkózott és a felhívásra

nem hajlandó ajtót nyitni, a zárt ajtót lakatossal fel kell nyittatni. Amennyiben erre nincs lehetőség, vagy a késedelem veszéllyel járna, az ajtót felfeszítéssel kell kinyitni. A beteg elszállítása után - amennyiben hozzátartozó nem marad a lakásban - gondoskodni kell az elmebeteg vagyontárgyainak biztonságba helyezéséről, az ajtó bezárásáról és annak tanuk jelenlétében való lepecsételéséről.

14. Ha az ön- és közveszélyes elmebeteg a lakásba /: helyiségbe :/ bezárkózott, az ajtót eltorlaszolta és azt felszólításra nem hajlandó kinyitni, illetve támadó magatartást tanusít és feltehetően élet kioltására vagy testisértés okozására alkalmas eszközt tart magánál, ártalmatlanná tétele végett az ajtó kinyitásakor a lakásba /: helyiségbe :/ könnygázgránátot kell bedobni. Nem szabad könnygázgránátot használni, ha a lakásban, zárt helyiségben csecsemő, gyermek, súlyos beteg, előrehaladott állapotban levő terhes nő vagy magatehetetlen, idős személy tartózkodik.
15. Ha tartani lehet attól, hogy a beteg elszállításának megakadályozása céljából az emeletről, épület, lakás ablakából stb. kiugrik, a tűzoltóság mentőegységét is igénybe kell venni.

Felkérésre a tűzoltóegységek a magaslati helyek /: emeleti ablak, erkély, épülettető stb. :/ megközelítését eszközeikkel elősegítik. A mentősben résztvevő tűzoltók a beteg megfékezését, szállítását, mentését még saját felszereléseikkel sem hajthatják végre.

16. A kivezényelt rendőr - a szükségnek megfelelően - nyújtson segítséget abban is, hogy a mentőszolgálat tagja, illetve az orvos a beteget a megnyugtatóhoz szükséges gyógyszerrel elláthassa.

Az ellenállást tanusító beteg kezeit elsősorban a mentőegységnél lévő szijbilinccsel kell megkötözni, a testét pedig a hordágyhoz szijazni. A beteg lefogásában a jelen levő rendőr köteles segítséget nyújtani.

17. Ha az elmebeteg a mentőegységgel szemben passzív ellenállást tanusít, a jelenlévő rendőrnek a szállítás lebonyolításában beavatkozni nem kell.

Az utasítás végrehajtását az illetékes parancsnokok szervezzék meg és gondoskodjanak arról, hogy az intézkedésre és végrehajtásra kötelezett személyi állomány a feladatait kellő mértékben megismerje.

Ez az utasítás 1974. június 1-én lép hatályba.

Ladyánszky Károly
Ladyánszky Károly r. ezredes
főcsoportfőnökhelyettes